

Azərbaycanda bərpaolunan enerjinin istehsalı getdikcə artır. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə bu növ enerji mənbələrinə də daxil olmaqla istehsal iki dəfədən çox təşkil edib.

Keçən il yanvar-dekabr aylarında istilik-elektrik stansiyaları (İES) üzrə 27 milyard 160,4 milyon kilovat-saat, su da daxil olmaqla bərpaolunan enerji mənbələrindən 2 milyard 116,2 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal edilmişdi. Bu ilin 8 ayında isə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə su da daxil olmaqla iki dəfədən çox, yəni 2 milyard 771,8 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunub. Beləliklə, həmin vaxt ərzində elektrik enerjisi istehsalında "yaşıl enerji"nin payı 14 faiz təşkil edib.

Energetika Nazirliyinin məlumatına görə, ötən il ölkəmizin bərpaolunan elektrik enerjisi gücü 373,6 meqavat artıb ki, burada da "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının (GES) xüsusi payı var. Bir il əvvəl istifadəyə verilən "Qaradağ" GES-in istismara daxil olduğu vaxtdan istehsal etdiyi elektrik enerjisinin həcmi də açıqlanıb. Stansiyada bu dövrdə 458,8 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal edilib.

Bir yaşlı bu stansiya ekoloji cəhətdən təmiz elektrik enerjisi istehsal etdiyi üçün "yaşıl enerji" mənbəyi hesab olunur. Stansiyada "yaşıl enerji" istehsal edilməklə atmosferə istixana effekti yaranan qazların atılmasının qarşısı alınır. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti tərəfindən Azərbaycanda inşa edilən stansiyanın ümumi gücü 230 meqavatdır.

"Masdar" və digər xarici şirkətlərin ölkəmizdə inşa et-

"Yaşıl enerji": bir ildə iki dəfə artım

diyi növbəti "yaşıl enerji" stansiyaları tikintinin müxtəlif mərhələlərindədir. Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti tərəfindən inşa edilən "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyasının gələn il istismara verilməsi gözlənilir. Stansiyanın pərləri artıq Bakıya gətirilib. Beləliklə, hər birinin gücü 6,5 meqavat olan 4 turbinə aid 12 pər qanadı hazırda Bakıdadır. Digər turbinlərin komponentləri qrafikə uyğun olaraq gətirilir. Quraşdırma Abşeron ərazisində başlayacaq. İlk 8 turbin bu sahədə quraşdırılacaq. Bu isə o deməkdir ki, ümumi gücü 240 meqavat olan "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyasının tikintisi uğurla davam etdirilir.

"Xızı-Abşeron"un ildə 1 milyard kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal edəcəyi nəzərdə tutulub. Bu da 220 milyon kubmetr təbii qaza qənaət

etməyə, 400 min tondan artıq karbon emissiyasının atmosferə atılmasının qarşısını almağa və 300 min evi elektrik enerjisi ilə təmin etməyə imkan verəcək. Layihənin ümumi dəyəri təqribən 300 milyon dollardan çoxdur və tam olaraq xarici investisiya hesabına həyata keçirilir.

Stansiya iki məkanda inşa ediləcək. Abşeron və Xızı rayonlarının ərazilərində 37 külək turbini optimal külək yığımını nəzərə alaraq yerləşdiriləcək. Abşeronda 12 külək turbini ibarət olan hissə 78 meqavat gücündədir. Xızıda 25 külək turbini ibarət olan hissənin ümumi gücü isə 162 meqavatdır. Stansiyanın təqribi illik enerji istehsalının Abşeronda 300 milyon kilovat-saatdan, Xızıda isə 600 milyon kilovat-saatdan çox olacağı gözlənilir.

Ölkəmizin enerji keçidində sanballı töhfə olacaq bu stansiya "ACWA Power" şirkətinin Azərbaycanda ilk layihəsidir. Layihə Azərbaycanın iqtisadiyyatın diversifikasiyası və enerji sisteminin modernləşdirilməsi məqsədlərinə xidmət edir və qeyri-neft sektoruna xarici sərmayələrin artırılmasına dəstək verir.

Qeyd edək ki, mütəxəssislər küləyin sürətinin saniyədə 3-4 metr olduğu halda elektrik enerjisinin öldə edilməsini mümkün sayırlar. Bakıda küləyin orta sürəti saniyədə 11 metrdir. Eyni zamanda işğaldan azad olunmuş Laçın və Kəlbəcər rayonlarında da küləkdən elektrik enerjisi alınması potensialı böyükdür. Kəlbəcər rayonunun dağlıq ərazilərində küləyin orta illik sürəti saniyədə 7-8 metr təşkil edir.

Bütün bunlar respublikamızda külək enerjisindən istifadə imkanlarının geniş olduğunu göstərir. Günəşimiz də boldur. Abşeronda da, digər bölgələrimizdə də. Odur ki, xarici investorlar, o cümlədən "Masdar", "ACWA Power", BP və digər şirkətlər ölkəmizdə növbəti layihələri gerçəkləşdirmək marağındadırlar. Təqdirəlayiq haldır ki, "yaşıl enerji" layihələri paytaxtdan inamla regionlara da "addımlayır". Yaxın gələcəkdə Naxçıvan MR-də, işğaldan azad olunmuş Cəbrayıl rayonunda, Biləsuvarda, Neftçalada və digər bölgələrdə də "yaşıl enerji" stansiyaları tikiləcək. Bu da bir daha inam yaradır ki, Azərbaycanın ümumi elektrik enerjisi istehsalında "yaşıl enerji"nin payı ildən-ilə artacaq.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*